

Sairaanhoitajaopiskelijat harjoittelujaksolla Ugandassa

2.6.2023

Seinäjoen ammattikorkeakoulu tekee yhteistyötä Terve Afrikka kehitysyhteistyö ry: kanssa, joka perustettiin vuonna 1999 terveys- ja sosiaalialan kansainvälisen osaamisen ja terveyden edistämiseksi Suomessa ja Afrikan maissa (Terve Afrikka verkosto i.a). Verkosto mahdollistaa sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden ja asiantuntijoiden liikkuvuudet Ugandaan ja Keniaan. Seinäjoen ammattikorkeakoulun kaksi sairaanhoitajaopiskelijaa suorittivat keväällä 2023 kolmen kuukauden vaihtojakson Ugandassa, jossa he tutustuivat uuteen kulttuuriin ja kyseisen maan tapaan toteuttaa hoitotyötä.

Ulkomailla suoritetun harjoittelujakson myötä sairaanhoitajaopiskelijoiden kielitaito kehittyy ja samalla tutustutaan uusiin maihin ja heidän kulttuureihinsa (Demir Avcÿ ym., 2020, s. 26). Toisaalta opiskelijat voivat kokea vaihdon aikana myös haasteita vieraan kielen kanssa (Demir Avcÿ ym., 2020, s. 30). Kielimuuri voi saada aluksi opiskelijan tuntemaan olonsa eristäytyneeksi, koska ei välttämättä pystytä osallistumaan keskusteluihin tiivisti kielen vuoksi (Baker, 2018, s. 898; Demir Avcÿ ym., 2020, s. 30). Bakerin (2018, s. 899) mukaan opiskelijoiden kannattaa pyrkiä oppimaan mahdollisimman paljon kohdemaassa puhuttavaa kieltä ennen matkaa ja yrittää kohdemaassa myös rohkeasti käyttää kyseistä kieltä. Ugandassa vaihdossa olleiden sairaanhoitajaopiskelijoiden mukaan rohkeus kielen käyttämiseen kasvoi harjoittelujakson aikana. Paikallisilla saattoi olla hieman erilainen aksentti tai erilainen tapa lausua sanoja, mutta korva tottui siihen nopeasti.

Uuteen kulttuuriin avoimin mielin

Kohdemaahan kannattaa pyrkiä saapumaan ennen harjoittelun alkamista, jotta voi rauhassa tutustua ympäristöön ja kulkuvälineisiin (Baker, 2018, s. 899). Kulttuuriin tutustuminen onnistuu parhaiten puhumalla

paikkakunnalla asuvien ihmisten kanssa, syömällä paikallista ruokaa ja osallistumalla alueen aktiviteetteihin (Baker, 2018, s. 899). Sairaanhoitajaopiskelijat tutustuivat oman vaihtojaksonsa aikana innokkaasti uuteen kulttuuriin ja paikallisten tapoihin. Opiskelijat saivat syödä paikallisten asukkaiden tekemää ruokaa, vierailivat museoissa, kävivät safarilla ja he pääsivät myös osallistumaan paikallisiin häihin. Opiskelijat osallistuivat lisäksi yhteisöllisyyspäivään. Yhteisöllisyyspäivässä oli mahdollisuus tutustua yhteistyöyliopiston kampukseen, kun sitä esiteltiin mahdollisille tuleville opiskelijoille sekä samalla tarjottiin erilaista ohjelmaa (tansseja, kisoja, ruokia ja juomia). Avoimuus ja kiinnostus muita kulttuureja kohtaan ovatkin tärkeitä kansainvälisen harjoittelun onnistumisessa (Hvaliÿ-Touzery ym., 2017, 45).

Toisaalta sairaanhoitajaopiskelijat kuvaavat, että toisenlainen kulttuuri voi aiheuttaa myös kulttuurishokkia ja hämmennystä. Voidaan nähdä todella köyhää aluetta, jota voi olla surullista katsoa. Myös perusturvallisuuden tunne saattaa järkkyä, koska kohdemaassa ei ole niin turvallista kuin mihin Suomessa on totuttu. Suomen turvallisuutta ja vapautta liikkua iltaisin yksin osattiin arvostaa harjoittelujakson jälkeen paremmin, koska nähtiin mitä muuta se voisi olla. Aikataulujen noudattaminen ei myöskään ollut välttämättä niin tarkkaa, mihin Suomessa ollaan totuttu. Töissä tuli olla ajoissa, mutta muut aikataulut tuntuivat olevan hieman vapaampia. Sairaanhoitajaopiskelijat kehottavat oman kokemuksensa jälkeen seuraavia vaihtoon lähtijöitä suhtautumaan uuteen kulttuuriin avoimin mielen. Myös Bakerin (2018, s. 898) mukaan kansainvälisen vaihtojakson aikana ilmenneistä haasteista kannattaa pyrkiä selviytymään positiivisella asenteella.

Vaihtoon lähtevien kannattaa lähteä harjoittelujaksolle innostuneella asenteella ja avoimin mielin (Kuva: Sara Sironen).

Ammatillista kehittymistä

Vaihto ulkomailla kehittää opiskelijoita ammatillisesti ja tarjoaa erilaisia ammattiin liittyviä kokemuksia (Demir Avcÿ ym., 2020, s. 30). Vaikka Ugandalaisesta hoitotyöstä löytyy myös samanlaisia elementtejä kuin suomalaisessa hoitotyössä, kansainvälisessä harjoittelussa saatetaan kuitenkin huomata hoitotyön toteuttamisessa eroja (Baker, 2018, s. 898). Esimerkiksi yksityisyyden huomioimisessa voidaan nähdä eroavaisuuksia. Potilaiden yksityisyyttä ei välttämättä pidetä tärkeänä, verhoja ei vedetä potilaan suojaksi hoitotoimenpiteitä tehdessä tai potilasta ei viedä rauhallisempaan ympäristöön käytäessä sensitiivisiä keskusteluja (Baker, 2018, s. 898). Ugandassa yksityisyys vaihteli eri harjoittelupaikoissa ja myös sen mukaan minkä tasoinen sairaala oli kysymyksessä. Yksityisissä sairaaloissa tuntui olevan parempi kohtelu ja parempi potilaiden yksityisyyden kunnioittaminen, kuin julkisissa sairaaloissa.

Myös aseptiikassa voidaan nähdä isoja eroja eri maiden ja kulttuureiden välillä. Lääkkeiden käsittely ei välttämättä ole riittävän aseptista tai kaksoistarkistamista ei toteuteta lääketurvallisuuden varmistamiseksi (Baker, 2018, s. 899). Sairaanhoitajaopiskelijat kokivat, että erilaiset tavat toteuttaa hoitotyötä voivat silti olla myös innovatiivisia, koska kohdemaassa ei välttämättä ole saatavilla kaikkia tarvittavia hoitotyössä käytettäviä tuotteita. Harjoittelujakson aikana huomattiin, että kohdemaan hoitotyössä tullaan paljon vähemmällä toimeen. Mikäli tarvittavaa tuotetta ei ole saatavilla, niin pitää kehittää itse erilaisia korvaavia menetelmiä tai tuotteita. Kulttuurierot voivat olla isoja, mutta on kuitenkin tärkeää hyväksyä tapa, jolla asiat tehdään kohdemaassa (Baker, 2018, s. 899).

Taloudelliset asiat voivat aiheuttaa vaihdon aikana haasteita ja vaikeuksia voi olla myös majoituspaikan löytymisessä (Demir Avcÿ ym., 2020, s. 30). Ulkomailla toteutettavaan harjoitteluun saa taloudellista tukea eri tahoilta, mutta oppilaitoksien välillä voi olla eroa kustannuksien kattamisessa. Sairaanhoitajaopiskelijat löysivät Airbnb:n kautta talon, jossa yövyttiin kahdeksan Suomesta tulleen opiskelijan voimin. Vertaistuki oli tärkeää harjoittelujakson aikana, vaikka yksityisyyttä voidaankin kaivata ajoittain pitkän vaihtojakson aikana.

Vaihto ulkomailla kehittää ammatillisen kehittymisen lisäksi opiskelijoita myös henkilökohtaisella tasolla (Demir Avcÿ ym., 2020, s. 30). Kansainvälinen osaaminen mielletään yleensä kielitaidon, kulttuurien tuntemisen ja yhteistyökyvyn kartuttamisena (CIMO, 2015, s. 4-6). CIMOn (2015, s. 4-6) mukaan harjoittelu ulkomailla vahvistaa kuitenkin myös sellaisia ominaisuuksia, joita ei aiemmin ole osattu yhdistää kansainvälisyyteen, kuten uteliaisuutta, tuottavuutta ja sitkeyttä. Kansainvälinen liikkuvuus tuottaa selvityksen mukaan juuri sellaista osaamista, jota työnantajat etsivät. Tässä yhteydessä puhutaan piilotetusta osaamisesta, koska rekrytointitilanteessa nämä eivät usein nouse esiin, eikä niitä välttämättä osata yhdistää hakijoiden kansainväliseen kokemukseen.

Baker (2018, s. 899) korostaa omassa tutkimuksessaan, että vaihtojaksolle lähtevät tulevat hämmästymään, kuinka paljon he voivat oppia vaihtojaksonsa aikana. Sairaanhoitajaopiskelijat kokevat, että he ovat oppineet vaihtojaksonsa aikana kärsivällisyyttä ja toisaalta epävarmuuden sietämistä. Vaihtojakson aikana tutustuttiin myös hyvin erilaisiin olosuhteisiin kuin Suomessa on totuttu. Kanssamatkustajilta saatiin vaihtojakson aikana korvaamatonta vertaistukea, mutta toisaalta opittiin jakson aikana arvostamaan myös omaa yksityisyyttä ja vapautta. Vaihtojakson aikana päästiin tutustumaan myös sellaisiin hoitotyön osa-alueisiin, joihin sairaanhoitajaopiskelijat eivät välttämättä pääse tutustumaan Suomen harjoittelujaksoilla. Vaihtojakson

aikana päästiin tutustumaan kohdemaan äitiyshuoltoon ja raskaana olevien äitien seurantaan. Vaihtoon lähtevien kannattaa lähteä harjoittelujaksolle innostuneella asenteella ja avoimin mielin. Harjoittelujakso ulkomailla tarjoaa ainutkertaisen kokemuksen sekä ammatillisesti että henkilökohtaisella tasolla.

Ulkomailla suoritetun harjoittelujakson myötä sairaanhoitajaopiskelijoiden kielitaito kehittyy ja samalla tutustutaan uusiin maihin ja kulttuureihin (Kuva: Elina Lampi).

Niina Keskinen, TtM, lehtori, SeAMK

Elina Lampi, sairaanhoitajaopiskelija, SeAMK

Sara Sironen, sairaanhoitajaopiskelija, SeAMK

Lähteet:

Baker, S. (2018). Reflections of a student nurse on an Erasmus placement in Germany. *British journal of nursing*, 27(15), 898 – 899. DOI: 10.12968/bjon.2018.27.15.898

CIMO. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus. (2015). *Piilotettu osaaminen. Tunnistammeko kansainväliset osaajat.*Piilotettu osaaminen | Opetushallitus (oph.fi)

Demir Avci, Y., Kirca, N., & Gunbayi, I. (2020). The Experiences of Students of Nursing Department Studying Abroad Through the Erasmus Exchange Program: A Qualitative Study. *Journal of Education and Research in Nursing*, 18(1), 26 – 32. DOI: 10.5152/jern.2021.49354

Hvalič-Touzery, S., Hopia, H., Sihvonen, S., Diwan, S., Sen, S., & Skela-Savič, B. (2017). Perspectives on enhancing international practical training of students in health and social care study programs — A qualitative descriptive case study. *Nurse education today*, 48, 40 – 47. http://dx.doi.org/10.1016/j.nedt.2016.09.013

Terve Afrikka verkosto. (i.a). http://www.terveafrikka.fi/